

MESURA DE GOVERN DEL DISTRICTE DE SANTS-MONTJUÏC

El Paral·lel, un carrer per als seus barris

L'avinguda del Paral·lel concentra història, identitat i vitalitat ciutadana, constituint un valor actiu per a la gent de Barcelona. És una referència de la ciutat en termes de cultura popular, de patrimoni i de memòria històrica. Però aquesta dimensió de ciutat no està renyida amb la importància que té en una escala més propera: la de barri i el seu paper de pont entre barris veïns. Per les seves característiques, el Paral·lel ha funcionat històricament com a eix connector entre teixits veïnals propers. Teixits de tradició popular que no dubten a organitzar-se per viure i defensar allò que els és propi.

No obstant això, les fortes pressions del mercat immobiliari i de la indústria turística sobre els espais urbans més centrals, van desvalorant i afeblint aquesta funció de proximitat i van generant un escenari de més desigualtats i conflictes. Avui els barris que envolten el Paral·lel sofreixen l'amenaça de l'expulsió de la seva població i el recanvi cap a una població de més ingressos o bé per la ocupació massiva de funcions turístiques. El concepte de gentrificació amaga una sèrie de dinàmiques excloents, de difícil abordatge individual, que fan dels espais viscuts pels barris i els seus habitants, espais en risc de fort mercantilització.

El plantejament actual del Paral·lel el converteix en un eix vertical que no facilita l'ús ciutadà de l'espai públic i en canvi sí la turístificació. Calen mesures que reverteixen en el benestar general i que milloren la permeabilitat del territori. Amb el temps, l'avinguda ha esdevingut una barrera entre tres barris i tres districtes difícil de creuar.

Davant d'aquest escenari, volem potenciar el dret a la ciutat, fent del Paral·lel un centre de recuperació de la vida veïnal de tres barris claus de la ciutat: Raval, Sant Antoni i Poble-sec.

Donada la seva centralitat i ubicació estratègica al llarg de tres districtes, als programes sobre el Paral·lel han de pensar-se des de la seva funció primordial com

a eix de proximitat, dinamització i articulació entre barris. També es tracta de minimitzar els impactes del turisme que poden dificultar l'ús ciutadà de l'espai i actuar per impulsar el retorn a la ciutadania. És per aquest motiu, que ens plantejem un conjunt d'intervencions coordinades sota un marc comú: "tornar a fer del Paral·lel un carrer per als seus barris".

Pensar el Paral·lel en aquests termes és, de fet, assumir com a objectiu comú el fet d'enfortir, incentivar i protegir els usos ciutadans de l'espai públic i la vida del seu teixit de proximitat. És a dir, fer emergir i donar valor als seus sabers, la seva economia, la seva cultura de base i la seva vida comunitària.

1. Desenvolupament econòmic

Així un dels eixos principals d'intervencions és la promoció econòmica de la zona en termes de proximitat i reconeixement dels sabers i tradicions existents. En aquest sentit el Pla de Desenvolupament Econòmic de Sants-Montjuïc, mitjançant Barcelona Activa, i altres mesures concretes tindran en compte les particularitats de l'avinguda del Paral·lel i la reclamació ciutadana per que torni a ser un carrer veïnal.

Així mateix, s'engegarà un pla de diagnosi i dinamització de l'eix comercial de l'avinguda. Es farà tenint en compte les seves característiques i idiosincràsies, per tal de reactivar el comerç de proximitat i convertir el Paral·lel en un eix comercial de qualitat. Així es començarà amb un procés de diagnosi i dinamització comercial de l'avinguda per part de la Direcció de Comerç. Tanmateix s'articularà aquesta reactivació amb el Mercat de Sant Antoni i el Mercat de la Terra de les Tres Xemeneies per donar servei al veïnat dels tres barris, facilitant la interacció d'ambdós mercats amb el comerç de proximitat i generant sinèrgies positives per la reactivació econòmica.

Per altre banda, la potenciació del teixit comercial que articula els tres barris mereix un tractament especial amb un **Pla d'usos** que el preservi i el promoció des d'una lògica de proximitat. Per això les mesures de promoció econòmica inclouran la

definició d'un pla d'usos, com eina per potenciar una economia local sostenible, i facilitar la diversificació dels usos comercials, culturals i veïnals del carrer.

Una mesura com el pla d'usos ens ha d'ajudar a harmonitzar la pública concurrència a tota l'avinguda, de forma que les diferents regulacions de cada barri no fomentin la incertesa jurídica i tota l'avinguda pugui fer servir el mateix plantejament. L'objectiu és aportar equilibri, garantir l'interès públic i facilitar la convivència ciutadana.

Tot plegat, la promoció socioeconòmica de l'eix, la seva reactivació com eix comercial de proximitat i la participació del sector d'artistes i artesans, es treballarà en clau cultural i de transmissió i foment d'oficis vinculats a les arts escèniques, el comerç de proximitat i l'economia de les cures.

2. Promoció cultural

Un altre dels eixos que agrupa un conjunt d'intervencions és el cultural. La zona compta amb un teixit intens de col·lectius culturals que sobrepasa al recinte dels teatres i s'estén a moltes altres branques com la dramaturgia, les escenografies, els vestuaris, la dansa, els audiovisuals, els grups i els tallers autogestionats, la ràdio comunitària etc. Veritable conjunt divers de riquesa cultural per articular a banda i banda de l'avinguda i donar-li visibilitat. L'objectiu doncs es posar-la en valor, però sempre des del punt de vista de la cultura comunitària, amb una mirada de baix a d'alt.

Proposem doncs dinamitzar el territori amb una programació coordinada mitjançant un espai de coproducció, on participin els equipaments de proximitat dels tres barris, els agents del territori i les entitats culturals. Un espai de cogestió que ens permeti crear xarxa, coordinar els projectes territorials que ja funcionen i coproduir nous programes, amb la intenció d'esdevenir un grup motor de la cultura de proximitat i comunitària a l'avinguda.

Amb l'ICUB i altres àrees de la ciutat es portaran a terme diferents projectes, de forma que el Paral·lel esdevingui un dels escenaris de la ciutat, donant centralitat a

l'avinguda com espai de trobada i aprofitament del veïnat, amb activitats concretes pel 75 aniversari de la sala Apolo per la Mercè i altres esdeveniments de ciutat. A més el Paral·lel comptarà amb un festival pensat per que les veïnes puguin recuperar l'espai públic pel seu propi gaudi, es tindrà en compte pel programa de punts de música al carrer, foment de la ràdio comunitària i s'inclourà als projectes de cultura viva.

Sota el mateix concepte es troben també les actuacions vinculades a la recuperació del teatre Arnau que contemplen un procés que va més enllà de la intervenció física i parteix de la concepció de cultura des d'una perspectiva de base comunitària i popular, que transcendeix totalment l'avinguda i s'endinsa als barris.

A més, s'integraran accions de memòria històrica que reconstrueixin trajectòries vitals dels sectors populars d'ahir amb els d'avui. Des d'una perspectiva de gènere, ens interessa treballar especialment la dimensió de la vida quotidiana i posar-li llum a veus històricament invisibilitzades, i es treballarà amb la Xarxa de Comunitats de Memòria.

3. Espai públic

Per altre banda, fer del Paral·lel un eix entre barris significa recuperar espais per a usos públics allà on no existien. D'aquesta manera es tracta de potenciar l'apropiació diversa i ciutadana dels espais públics d'acord amb la integralitat del projecte.

La traducció d'aquest objectiu en termes formals és generar activitats de proximitat que preservin els drets dels seus habitants i potenciar la permeabilitat i transversalitat de l'avinguda per facilitar la connexió entre els barris a través de revisions dels creuaments per als vianants des d'una lògica més orgànica i intuïtiva, i de promoure una reordenació de la mobilitat. A més, es preveu treballar sobre els usos de l'espai públic en les amples cantonades en forma d' Y a través d'intervencions que possibilitin assajar amb usos diversos i coordinats amb altres eixos d'actuació.

En síntesi, la reflexió feta pel govern és que ens interessa recuperar la transversalitat del Paral·lel en tots sentits, recuperar-lo com a punt de trobada del tres barris i districtes que el comparteixen i treballar integralment des de diferents dimensions que donin resposta a la complexitat que suposa una intervenció d'aquest tipus en el context actual.

El nostre objectiu principal és convertir l'avinguda en un pont entre tres barris i tres districtes, un carrer principal que centri la vida cultural i comercial de les veïnes i veïns, un punt de trobada comunitària i un passeig pels seus habitants. Veiem i volem el Paral·lel com un espai de creuament, un bé comú catalitzador de la vida comunitària i del dret a la ciutat per als seus barris.

Eixos d'actuació

El conjunt d'actuacions previstes compartiran espais de coordinació però mantindran els seus propis objectius i dinàmiques. Es defineixen llavors tres grans eixos d'actuació.

A. **Dinamització socioeconòmica del Paral·lel i voltants**

L'objectiu general del conjunt d'accions d'aquest eix és donar suport a un desenvolupament social i econòmic sostenible, comunitari i de proximitat de l'avinguda del Paral·lel, que sigui motor dels barris que l'envolten.

Objectius:

1. *Suport i impuls de les xarxes de comerciants, artesans i artistes dels tres barris*

Accions:

- a) Pla a 3 anys de dinamització del comerç del Paral·lel i estudi de sinèrgies amb el sector cultural, a càrrec de la Direcció de Comerç
- b) Mesures específiques del PDE de Sants-Monjuïc adaptades a la realitat del Paral·lel, i en concret:
- c) Programa formatiu per professionalitzar artesans
- d) Diagnosi-mapa de sortides professionals d'oficis al voltant de les arts escèniques i estudi per fomentar-les
- e) Programa d'assessorament personalitzat per botigues del Paral·lel i voltants
- f) Campanya d'informació i assessorament sobre ajuts, recursos i programes per al comerç de proximitat

2. *Dinamització dels locals buits*

Accions:

- a) estudi i diagnosi dels locals buits a l'avinguda
- b) proposta de dinamització

3. *Ordenar i harmonitzar els usos de pública concurrència*

Accions:

- a) Pla d'Usos

B. Dinamització cultural

L'objectiu general de les accions dins aquest eix és potenciar i recolzar els diversos actors, des de una perspectiva multidisciplinària i comunitària de la cultura.

Línies:

- ❖ Fomentar la cultura popular, comunitària i de base

Objectius

1. Assolir la dinamització de l'espai públic des de la vessant comunitària

Accions:

- a) Recuperació del Teatre Arnau com focus de la cultura comunitària dels tres barris. Vinculació de l'Arnau itinerant a la dinamització cultural del Paral·lel
- b) Inclusió del Paral·lel com escenari de diferents esdeveniments de ciutat, com les festes de la Mercè i d'altres
- c) Inclusió del Paral·lel al programa de punts de música al carrer i a projectes de cultura viva
- d) Fomentar la ràdio comunitària local

2. Desenvolupar una visió multidisciplinària de les Arts, que transcendeixi les arts escèniques

Accions:

- a) Suport i impuls a la cultura de base ja existent a la zona: visibilització i mapatge dels espais/actors referents
- b) Establir programacions conjuntes
- c) Suport als espais de creació autogestionats

- ❖ Fomentar la identitat dels barris

Objectius

1. Vertebrar la identitat dels tres barris i de l'avinguda del Paral·lel en torn a la seva memòria històrica, la seva cultura i l'activitat socioeconòmica present

Accions:

- a) organització de debats, xerrades i taules rodones amb el grup de memòria històrica per treballar el passat, present i futur de l'avinguda

- b) coproduir una visió de futur amb el veïnat mitjançant el debat públic
- c) Inclusió del Paral·lel en la Xarxa de Comunitats de Memòria

2. Arrelar el veïnat al territori i promoure el sentiment de pertinença

- a) assegurar la coherència i transversalitat de les dinàmiques i programes del Paral·lel amb la resta de projectes i programes del barri, com els plans d'equipaments, la dinamització comercial i d'altres, mitjançant la participació activa i la fluïdesa de la informació.

3. Recuperar les veus diverses de les cultures i procedències que envolten l'avinguda

- a) Assegurar la participació de col·lectius, cultures i veus diverses als espais de governança
- b) Treballar en conjunt amb l'àrea d'interculturalitat i els espais de convivència dels barris

C. Propostes de millora de l'espai públic

Objectius:

1. Garantir el dret a la mobilitat i la igualtat d'accés als tres barris

Accions:

- a) Estudi de mobilitat
- b) Estudi per millorar la interconnexió urbanística entre barris
- c) Definir un projecte urbanístic per les puntes del Paral·lel amb el veïnat